

OPVOEDINGSPROJECT

**VZW KATHOLIEK ONDERWIJS
KESSEL-LO**

PINKSTEREN 2009

Inleiding

We leven in een boeiende, maar geen gemakkelijke tijd. Alles verandert en evolueert snel. Voor vele mensen lijkt het wel of de wegwijzers naar geluk in alle richtingen staan. Toch geloven we dat deze tijd een gunstige tijd is om kinderen op te voeden. We engageren ons samen met hen, om te kiezen voor een nieuwe toekomst.

Daarom is het nodig dat wij, opvoeders, vertrekken vanuit een grondhouding van hoop en geloof in de toekomst. Door ons enthousiasme, grote creativiteit en behoefte aan diepere zingeving scheppen we kansen om een aangename toekomst uit te bouwen. Vooral dan zullen wij kinderen echt kunnen aanspreken.

In dit opzicht is het een voorrecht te mogen geloven in het evangelie. Het motiveert om zonder enige reserve voor de mens te kiezen – de mens zoals hij door God gedroomd is: als kind van God en als broer of zus van medemensen. Bovendien schenkt het evangelie een sterk vertrouwen in de toekomst.

Met Jezus als leidsman kiezen we uit het evangelie zes basishoudingen als pijlers voor ons opvoedingsproject. Wij beklemtonen dat goede opvoeding:

- 1 *gericht is op het leven van concrete kinderen,*
- 2 *streeft naar een totale persoonsvorming,*
- 3 *getuigt van een voorkeurliefde voor de zwaksten,*
- 4 *steunt op een persoonsbevorderende relatie,*
- 5 *een bijzondere zorg betoont voor geloofsopvoeding*
- 6 *en haar kracht haalt uit samenwerking en gemeenschap.*

1

ONZE OPVOEDING IS GERICHT OP HET LEVEN VAN CONCRETE KINDEREN

Jezus brak voortdurend uit de eigen kring. Het was hem altijd te doen om de concrete mens die hij ontmoette. Hij nam mensen zoals ze zijn. Eerst luisterde hij, pas daarna sprak hij.

De mens stond in al zijn ontmoetingen centraal: de mens met zijn vragen en verzuchtingen, maar ook de mens met zijn verlangen naar goedheid en toekomst.

Kinderen zijn kleine zinzoekers die uitkijken naar mensen die hen de weg naar het goede leven tonen. We mogen niet aarzelen om als opvoeders hen de waarden voor te leven waarin we zelf geloven en waarnaar we zelf consequent proberen te leven. Anders zijn we niet geloofwaardig. We moeten deze waarden in de opvoeding inbrengen. Maar we mogen evenmin onze eigen onzekerheid en ons eigen zoeken verdoezelen.

Het volstaat nochtans niet enkel maar ónze waarden aan te reiken. Het is evenzeer nodig kinderen te helpen om zelf waarden te ontdekken door hen uit te nodigen en te vertellen over het goede dat ze al zelf op het spoor zijn gekomen. Het is van bijzonder belang dat we hen als zoekende mensen ernstig nemen. We luisteren bijgevolg met groot respect naar hun verhaal, we helpen hen om hun eigen opinie te verhelderen. Zo vertrekken we in onze opvoeding van hún leven.

Vanzelfsprekend zal de balans tussen de inbreng van de opvoeder en die van het kind anders liggen naargelang de ontwikkelingsfase in het leven van het kind.

2

ONZE OPVOEDING STREEFT NAAR EEN TOTALE PER- SOONSVORMING

*Jezus was er op uit mensen de volle
smaak van het geluk te laten
proeven.*

*Hij leefde voortdurend waarden voor.
Waarden zag hij immers als
wegwijzers naar geluk.*

*Wanneer hij mensen zag die onder
de maat van hun mogelijkheden
bleven, tilde hij ze op.*

*Hij genoot immers zelf van het volle
leven, want hij leefde in constante
voeling met zijn Vader.*

Elk kind heeft talenten van het hoofd, het hart en de handen. We streven naar een brede vorming met een leerpeil op niveau van elk kind. We willen het kind op weg zetten naar een gelukkige toekomst en leren meewerken aan een rechtvaardige maatschappij.

De school heeft haar opvatting over wat jonge mensen moet kennen en kunnen in de huidige samenleving. Dit staat uitgeschreven in ontwikkelingsdoelen en eindtermen. Samen willen we werken aan dit vormingsproject, omdat het steunt op een veelzijdige opvatting over persoonsvorming. Het heeft zowel oog voor de wetenschappelijke, technische, ethische, sociale, culturele, lichamelijke, muzische en religieuze dimensie van het bestaan.

We hebben bij dit vormingsproject een dubbele bekommernis: kinderen gelukkig maken en streven naar meer gerechtigheid in onze maatschappij. We willen onze leerlingen leren leren, maar ook leren leven. Zo willen we ons inspannen om hen attitudes bij te brengen zoals sociale intelligentie, bereidheid tot perspectiefwisseling, communicatievaardigheid en bereidheid tot inzet. We willen hen gevoelig maken voor cultuur en hen zo helpen kiezen voor een zinvoller gebruik van hun vrije tijd.

3

ONZE OPVOEDING GETUIGT VAN VOORKEURLIEFDE VOOR DE ZWAKSTEN

Wie de Schrift openslaat leest het bijna op elke bladzijde: Jezus koos voortdurend en onvoorwaardelijk voor de zwaksten. Hij kwam keer na keer op voor armen, weduwen, wezen en vreemden. Zieken genas hij. Blinden gaf hij terug zicht en uitzicht op het leven. Wie door het leven lam geslagen werd, richtte hij op. Zelfs bracht hij mensen die 'dood' waren weer tot leven. Het evangelie is beloftevol voor wie kiest voor de arme, de weerloze, de zwakke. Hij zal niet meteen beloond worden door deze mensen zelf, maar in het goed-zijn zal hij al een beetje proeven van wat het evangelie 'zálíg' noemt.

Bij de zwaksten in onze samenleving kunnen we ons twee vragen stellen: wie zijn vandaag de sociologisch armen in onze school én welke kinderen lijden aan moderne armoede?

Een antwoord geven op de eerste vraag betekent dat we in onze school een passende aandacht hebben voor kinderen uit kwetsbare sociale middens, kinderen met bijzondere leernoden en kinderen die taal- en/of cultuurbarrières moeten overbruggen.

Moderne armoede door gebrek aan relatiewarmte, cultuur, arbeid, hoop en/of zingeving, willen we in de praktijk concreet trachten te verhelpen.

Het is nodig dat we steeds nieuwe werkvormen zoeken voor de kwetsbaarste van onze kinderen, zodat ze niet uit de maatschappelijke boot vallen. Onze opvoeding getuigt dan ook van een realistisch geloof in de toekomst.

Elke school heeft oog voor alle leerlingen, of ze nu zwak of sterk scoren, of ze moeten leren met of zonder functiebeperkingen, of ze uit een kwetsbaar of sterk gezin komen. Binnen de zorg kiezen onze scholen voor differentiatie, remediëring en een goed uitgebouwde leerlingenbegeleiding.

Onze kinderen hebben in deze samenleving nood aan een vorming die aandacht heeft voor democratie, multicultureel en multireligieus samenleven, kwetsbare personen en groepen, dichtbij en veraf.

4

ONZE OPVOEDING STEUNT OP EEN PERSOONS- BEVORDERENDE RELATIE

Jezus zag in elke mens een kind van de Vader. Hij zag elk kind, man of vrouw als een broer of een zus. Vaak nam hij mensen apart en mensen die apart gezet werden, plaatste hij terug in het midden. Hij aanvaardde dat een mens zijn weg gaat, maar hij ging mee op weg en stelde onderweg soms rake vragen. Dat deed hij omdat hij er op uit was elke mens die hij ontmoette in zijn unieke levensbestemming aan te moedigen en te bevorderen. Altijd gaf hij nieuwe kansen.

Een opvoeder die aanwezig wil zijn, vermijdt onnodige afstand. Hij kiest voor een pedagogische relatie die vrij is van overbodige uitdrukking van macht, sterkte en zeggingskracht. Daarom spreekt hij een omkeerbare taal: de aangesprokene kan hem naar vorm en inhoud nadoen zonder dat dit tegen hoffelijkheid, tact of achting indruist.

Kiezen voor een warme nabijheid is kiezen voor de pedagogie van de hartelijkheid: de kinderen laten voelen dat je hen graag hebt, dat je van harte les geeft en dat je aandacht hebt voor wat hen raakt en bezig houdt. Kinderen worden als kinderen van God gezien en daarom wordt elk in zijn of haar uniciteit aangesproken. Wij willen door onze pedagogie kinderen een gevoel van zelfwaarde en zelfkennis bijbrengen.

Maar kinderen hebben ook nood aan vastberadenheid. Zij hebben recht op mensen uit een stuk, die hen durven confronteren met grenzen, met wat niet mogelijk of haalbaar is, wat niet verantwoordbaar is, wat het samenleven schendt.

Kinderen zijn er bovendien gevoelig voor dat we hen vertellen dat de deur nooit dicht is, dat langs onze kant de lijn nooit verbroken wordt en dat falen mag.

5

ONZE OPVOEDING DRAAGT ZORG VOOR EEN EIGENTIJDSE GELOOFVORMING

*Jezus kon over de Vader niet
zwijgen. Overal waar hij kwam
vertelde hij het goede nieuws door.
Hij deed dat meesterlijk: hij sprak in
schitterende parabels, schreef
geheimzinnig in het zand, beroerde
mensen door prachtige bergredes.
Hij sprak in de taal van zijn tijd, maar
zei tijdloze dingen.
Kern van de zaak was dat God een
liefhebbende Vader is en dat
mensen broers en zussen van elkaar
mogen zijn.*

Kinderen hebben recht op religie. De diepere levensvragen mogen we hen niet onthouden, net zomin als de antwoorden van de grote (religieuze) tradities daarop. In het godsdienstonderwijs willen we hen bijstaan in het vinden van goede informatie, hen leren wat verwondering is, hen oefenen in een taal voor het heilige en in het leren spreken met elkaar (al dan niet met geloofsgenoten) over wat hen bezielt.

Doorheen dat alles mogen kinderen ervaren dat ze ultiem gedragen worden door God. Hij neemt hen aan zoals ze zijn, met hun mogelijkheden en grenzen. In onze scholen staat daarbij het christelijke verhaal voorop. Het dient als leesleutel en als leefleutel voor ons dagelijks samenleven op school. Wij geloven dat God zich in Jezus heeft geopenbaard als onze broeder, en dat wij door het naleven van het evangelie echt broers en zussen van elkaar kunnen worden. Dit belet echter niet dat wij ook oog hebben voor hoe anders-gelovigen in onze school God zien, over hem nadenken en hem vereren. We willen in een cultuur van wederzijds respect elkaars geloof en overtuiging leren kennen en in verscheidenheid leren samenleven. Wij geloven dat intercultureel en interreligieus leren een wissel op de toekomst zijn.

Ten slotte is het van groot belang om in het drukke schoolleven momenten van rust en inkeer te voorzien. In een sfeer van verlangzaming kunnen nieuwe inzichten geboren worden, die de routine van het alledaagse overschrijden. Meditatie, gebed en kerkbezoek zijn slechts enkele mogelijke stapstenen in dat proces.

6

ONZE OPVOEDING HAALT KRACHT UIT EEN GOEDE SAMENWERKING

*Jezus omringde zich met leerlingen.
Hij riep mensen bijeen. Hij leefde
met hen samen, woonde bij hen in,
geloofde in hen, had hen lief. Hem
mochten zijn vrienden hun onmacht
toevertrouwen.
Vooral was het hem aan te zien dat
hij leefde in een diepe
verbondsrelatie met de Vader.*

Kinderen worden ongetwijfeld aangetrokken door de
aanstekelijke levensstijl van een groep.

Wij proberen daarom als opvoeders een toonbeeld te zijn
voor goede verstandhouding. Dit zal ons lukken als we
voortdurend kiezen voor de dialoog en we eerder streven
naar eensgezindheid rond het essentiële, veeleer dan
onnodig de klemtoon te leggen op verschillen in mening. Dit
zal ons lukken als we in de praktijk van elke schooldag
elkaar blijven uitnodigen en ondersteunen om trouw te
blijven aan de samen afgesproken doelen.

We zullen een echt groepsgevoel verwerven, als iedereen
zijn best doet om andere te bemoedigen en te vergeven.

Een goede samenwerking in een groep kan moeilijk zonder
goede structuren. Een goed organisatie- en communicatie-
kader zijn nodig om de krachten te bundelen en het
constructieve gesprek levendig te houden. Democratisch
overleg is een verrijking als het iedereen mobiliseert om zijn
talenten te bundelen om een beter werkklimaat voor alle
medewerkers en een gunstig schoolklimaat te scheppen
voor de leerlingen. Dat vraagt om een wijs samenspel, om
openheid ten aanzien van anderen, om respect voor de
specifieke verantwoordelijkheid van elke medespeler.

Zeker mogen we de leerling niet vergeten als medespeler.
Kinderen moeten we van jongs af uitnodigen om hun school
'mee te maken'. Ze moeten de kans krijgen om mee te
bouwen aan de mini-maatschappij die hun eigen school is.

N a w o o r d

Dit opvoedingsproject is een oproep aan alle medewerkers om van dit evangelisch geïnspireerd waardeaanbod een levend leef- en leerproject te maken ten gunste van de kinderen die ons zijn toevertrouwd.

Dit is een werk voor beroepsmensen die voortdurend bekommerd zijn om de kwaliteit van hun waarnemen, denken en doen. Professionaliteit en spiritualiteit komen hier samen. Het gaat om mensen die bereid zijn samen te werken in teamverband en die bekwaam zijn dit pedagogische project via een schoolwerkplan om te zetten in concrete, haalbare en verifieerbare praktijkdoelen.

Met veel dank aan de Zusters der Christelijke Scholen van Vorselaar voor de aanzet van dit opvoedingsproject. Vanuit hun visie tot opvoeden mochten wij eigen accenten leggen voor de uitbouw van een leerproject voor onze scholengemeenschap.

Pinksteren 2009

VZW Katholiek Onderwijs Kessel-Lo
Vlierbeeklaan 9
3010 Kessel-Lo (Leuven)